

Előfizetési árak:

postán vagy háshoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyilttér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.

Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnep után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 18.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Igazságügyi politika.

Az a nagyfontosságú beszéd, melyet Plósz Sándor igazságügy-miniszter az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával mondott, tiszta képét tárja eléünk annak a nagy munkának, melyet az igazságügyi reformok terén kormányunk a közelmúltban végeztet s mely kezdete azon mélyreható codificationális munkálatoknak, melyeket a közeljövőben végezni fog.

Az általános magánjogi törvénykönyv megalkotását, mint legelső szükségletet említette fel a miniszter s kijelentette, hogy a magánjogi codex tervezete már teljesen készen van s hogy az a nyár folyamán a nyilvános bírálatnak ki fog tétetni. A miniszter ezen kijelentése, általános meglepedést keltett az ország minden részében, mert az betetőzését képezi igazságügyi reformmunkálatainknak és a magyar kultúra suprematiáját Szent István koronájának birodalmában örök időkre biztosítani fogja. Nem szükséges fejtegetnünk egy általános magánjogi törvénykönyvnek fontosságát, mert annak szükségét társadalmunk minden rétege érzi és megvalósulását régóta kívánja; annyit azonban kijelentünk, hogy ha Plósz Sándor igazságügyminiszter, ez a tevékeny és igazságügyi életünk minden mozzanatát éber figyelemmel kísérő államférfi nem tenne egyebet, mint azt, hogy a civilis codex tervezetének megalkotását a bizottságok köréből a törvényhozás termébe átviszi s ott annak tárgyalását megkezdeti, úgy ennek a nagyfontosságú törvényhozási aktusnak keresztülvitele által egymagában halhatatlan nevet biztosít magának a magyar törvényhozás történetében. De igazságügyminiszterünk munkásságának ez a törvényalkotási tevékenység csak egy csekély részét képezi. Az általános polgári perrendtartás megalkotása szintén oly nehéz, ha nem is oly nagy kiterjedésű feladat, melyet a miniszter már a megoldás stádiumába juttatott s e téren is kész reformjavaslataira hivatkozhatik. Tudjuk, hogy a jó perrendtartás közgazdasági életünk egyik fontos emeltyűjét képezi, midőn elősegíti a jogbiztonság fenntartását s ez által az ipari és kereskedelmi élet zavartalan folytatását s annyiban rendkívüli befolyással bír, hogy a magánjogi érdekek gyors és olcsó kielégítésével a közgazdasági fejlődést van hivatva előmozdítani. Régóta érzi hiányát a

jogászvilág épenugy, mint a jogkereső közönség annak, hogy a peres eljárások különféle ágaiban egyöntetű szabályok legyenek érvényesek s ezért az igazságügyminiszter említett nyilatkozatát úgy tekintjük, mint a mely az általános közgazdasági helyzet javulásához nagy mértékben hozzá fog járulni. Ugyanily fontossággal bír a telekkönyvek szabályozása. A telekkönyvek nem felelnek meg a tényleges állapotoknak s e miatt, a mint a miniszter magát kifejezte, a birtokviszonyok duplicitása állott elő, mely a közgazdasági életre rendkívül károsan hat. A betétszerkesztés lassúsága szintén oly hiba, melyen mielőbb segíteni kell s a miniszter exopozéjában ez irányban is figyelemreméltó intézkedéseket találunk, melyek a közgazdasági helyzet javítására irányuló betétszerkesztést gyorsítani fogják s a felügyeletet és ellenőrzést hatályosabbá teendik; a mihez hozzájárul még az is, hogy a kataszteri és a telekkönyvi hatóságok között az érintkezés szorosabbra fűzetik s ezáltal a telekkönyv és a tényleges birtokállapotok között az összhang állandóvá lesz.

Azon feladatok között, melyeket igazságügyi politikánk vezetője maga elé kitűzött, nem utolsó helyet foglal el a büntető törvény novelláris megújítása. A büntető codexnek a gyakorlat által beigazolt hiányait pótolni általános érzett szükségé vált s ha a miniszter e pótlásoknak törvényhozási uton véghezvitelét mielőbb eszközölni fogja s ha különösen a csalás fogalmának az élet által igényelt kiterjesztését keresztülvisezi, úgy oly szolgálatot fog tenni főleg kereskedelmünknek, mely annak felvirágzására nagy befolyással leend.

Igazságügyminiszterünk a jogélet majdnem minden részét érintő exopozéjában oly sok igazságügyi politikai tárgyat ölelt fel, hogy azok mindenikével egyetlen ezikk szűk keretében nem foglalkozhatunk, egy tárgyat azonban nem mellőzhetünk el annak közéletünkre nézve rendkívüli fontosságánál fogva. — Ez az ügyvédség actualis kérdése. Annyi szó esett mostanában az u. n. ügyvédi kérdésről, hogy azt kell hinnünk, hogy a kérdés fontossága talán egy kissé túloztatik is. El kell ismernünk ugyan, hogy a baj fenforog s hogy ez az ügyvédi kar tulsufoltóságában keresendő, de ebből nem következik, hogy annak megörvos-

lására oly kivételes rendszabályokhoz nyuljunk, mely retrográd irányzatot jelentene. Örömmel konstatáljuk azért, hogy igazságügyminiszterünk e kérdésben az egyedül helyes álláspontot foglalta el akkor, midőn kijelentette, hogy a numerus clausus intézményére gondolni sem akar; valamint csak helyeselni tudjuk azon kijelentését is, hogy a Visontai-féle irányzatot elfogadhatónak nem tartja. Mi e kérdésben azon véleményben vagyunk, hogy igenis törvényhozási intézkedésre van szükségünk, arra, hogy az ügyvédi nyugdíjintézet megteremtessék, de másoldalról úgy véljük, hogy ez csak egy helyes s a kérdés minden részletére kiterjedő nyugdíjtörvény keretében tehetjük. Hogyan kívánjuk e törvény megalkotását, ezt egy későbbi alkalommal fogjuk kifejezni.

A honvédelmi tárca költségvetése.

— Képviselőházi expressz-tudósítás. —

Budapest, márczius 26.

Az ülést Dániel Gábor alelnök nyitotta meg és mindjárt rátértek a honvédelmi költségvetésre, melyet Szerb György előadó ajánlott elfogadásra.

Komjáthy Béla első sorban azt akarja tudni, mi a honvédség. Mikor a honvédséget felállították, mindenki örömmel üdvözölte és a Ház pártkülönbség nélkül megadta az eszközöket, hogy a honvédség fejlődjék és az önálló magyar sereg alapján legyen. A bécsi körök azonban másképp gondolkoztak. Később már a többség is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a honvédség nem egyéb, mint a közös hadsereg kiegészítő része. A honvédség most is csak olyan, mint 1868-ban volt. A műszaki csapatokat, a tüzérséget, most már a vezérkart is, a közös hadsereg adja. Ez nem az a kívánt fejlődés, melyre a nemzet gondolt.

A költségvetést ebben a keretben nem fogadja el. (Helyeslés.)

Benyovszky Sándor gróf arra kéri a honvédelmi minisztert, hogy a honvédség részére magyar kisiparosoknál rendeljenek iparcikkeket.

Az elnök a vitát bezárja.

Fejérváry Géza báró miniszter azt feleli Komjáthy-nak, hogy a véderő és honvédség kérdését alaposan megvitatták 1889-ben és minden költségvetési vitában, a nemzet nagy többsége még sem helyezkedett a függetlenségi párt álláspontjára.

Polczner Jenő: Erőszakos választással.

Fejérváry. Miféle nemzeti aggitáció nyilvánult a honvédség felállításakor? Semmi egyéb, minthogy Ausztria-Magyarországnak nagy és hatalmas véderő álljon rendelkezésére. (Zaj.) Igen, Ausztriának is, Magyarországnak is azért akartak honvédséget. A hazafias szellem megvan a honvédségben is, a hadseregben is. De persze ellenzéki szellem nincs benne. Kéri Komjáthy-t, tudassa vele, kik azok a tiszték, a kiket igaztalanul nyugdíjaztak. Lehet, van köztük olyan, a

kik egészségesnek látszanak, de még sem egészségesek. Lehetnek erkölcsi hibák.

Fölkiáltások: Magyar szellem.

Fejérvary báró. Nem fogunk a szellem dolgában soha egyetérteni. Biztosítja arról is Komjáthyt, hogy az önálló magyar hadsereg igenis óriási terhet róna a nemzetre.

Fölkiáltás: Majd előkerítjük.

Fejérvary b. A 36 napos gyakorlat arra való, hogy a honvédség el ne felejtse azt, a mit tanult. Benyovszkynak azt feleli, hogy mikor ő államtitkár lett, semmi-féle cikket nem lehetett magyar iparosoktól kapni a honvédség számára, míg most a puskától kezdve a bakancsszögig mindent magyar iparosoknál készíttetnek. Csakhogy a mennyiség okából nem lehet mindent a kisiparosoknál készíttetni. Most 3000 magyarországi és 200 horvátországi kisiparosnak juttatnak megrendelést. Kéri a költségvetés elfogadását (Helyeslés.) A többség általánosságban elfogadja a költségvetést.

A részleteknél **Pichler Győző** tekintettel arra, hogy a honvéd vezérkari tisztek a közös vezérkarba osztották, mi az oka annak, hogy a honvédtiszti tanfolyamba berendelt 24 tiszttől 22 olyan, akit a közös hadseregből helyeztek át s összesen csak két olyan tiszttel van, aki a Ludovikában kezdte meg pályáját.

Fejérvary báró arra figyelmezteti a Házat, hogy Pichler nincs tisztában a törzstiszti és vezérkari tisztek kiosztásával. A törzstiszti tanfolyamra a csapatoktól berendelik a régebbi századokat, hogy ott elméleti ismereteket sajátítsanak el. A törzstiszti tanfolyam halgatói nem aspirálnak a vezérkarba. Az áthelyezett tisztek szelleme nem lehet rossz hatással a honvédségre nézve, de a számuk sem nagy. 1896-ban áthelyeztek 24-et, ez 18%^o, 1897-98-ban 63-at, ez 27%^o, 1898-99-ben 68-at, ez 25%^o.

Polczner Jenő: Három év alatt hány százalék ez? Egyet sem kellene áthozni.

Fejérvary. Három év alatt ez hát 6 százalék. Ez a százalék megrontja a honvédség szellemét?

Ezután újabb felszólalás nem is volt, s az elnök jelentette, hogy a Ház a honvédelmi költségvetés részleteit is elfogadta.

Holnap a pénzügyminiszterium költségvetését tárgyalják.

Ezzel az ülés véget ért.

A debreczeni ügyvédi kamara közgyűlése.

Debreczen, márczius 26.

A debreczeni ügyvédi kamara tegnap tartotta 25-ik évi rendes közgyűlést, melyen a helybeli tagok szép számmal jelentek meg; a vidékről azonban kevesen jöttek el. A gyűlés élénken és magas színvonalon álló vitatkozások között folyt le. Márk Endre elnök üdvözölte a közgyűlést és visszapiantást vetve a kamarai intézmény negyedszázados történetére, az ülést megnyitja. Erre Kardos Samu szól a tárgysorozathoz s kifogásolta, hogy abba Takács Ferenc emlékbeszéde a kamarai intézmény 25 éves múltjáról ünnepi beszédnek van jelezve s azt a napirendről levétetni kérte, mert véleménye szerint az ügyvédek helyzete oly súlyos és a kamarai intézmény oly kevésbé felel meg az ügyvédség érdekeinek, hogy nem szabad a kamara 25 éves fennállását megünnepelnünk. Egyben interpellációt terjeszt elő s kérdi a közgyűlést, van-e tudomása arról, hogy a kamara elnöke és egyik választmányi tagja a Csokonai-nyomda és kiadó részvénytársaságnak beltagja s mint ilyenek, az ügyvédi állással összeférhetlen foglalkozást üznek.

Kardos indítványa felett igen élénk discussió fejlődött ki, melynek eredménye az lett, hogy azt az indítványozón kívül csupán Fejér Ferenc és Benedek János pártolva, a gyűlés a tárgysorozatot változatlanul elfogadta.

Ezután az évi jelentés tárgyalása következett. A jelentést Megyery Pál titkár olvassa fel s a gyűlés annak részenként való tárgyalását határozta el. Az általános rész-

ben azon felfogás jutott kifejezésre, hogy tételes jogszabályok hiányában a szóbeliség és közvetlenség a peres eljárásban a várt eredményeket nem hozhatja meg s így a magánjogi codex alkotása sürgős szükségét képezi. A jelentés ezután a vegyes bírói rendszer ellen nyilatkozik s a kir. törvényszékek — mint felebezési bíróságok — ítéletei elleni felebezést kívánatosnak tartja. Szól ezután a sommás eljárásról szóló törvény helytelen alkalmazásáról s a felek személyes beidézését s eskü alatti kihallgatása tulságos igénybevételét csapásnak, valóságos epidemiának tartja. Kárhoztatja a sommás eljárás gyári rendszerét, mely szerint egy bíró 100 tárgyalást is tűz ki egy napra. Az iktatói rendszer visszaállítását kívánja. A kérdésekhez többen hozzászóltak s azon pótlással, hogy a bírói létszám szaporítandó, az általános részt elfogadták.

A jelentés ezután bírálja a törvényhozás azon eljárását, hogy az erdőtörvény, a mezőrendőri és vízjogi törvények elvonták az ügyeket a független bíróságoktól s azokat a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalták. Az örökösödési eljárási törvényről elismerőleg szól, de hibáztatja, hogy a törvény a közigazgatási hatóságok felett a bírónak kellő hatalmat nem biztosított. A telekkönyvi ügyben a községi jegyzők működését kifogásolja s a perek keletkezésének legfőbb indokát e működésben találja. Különben is a községi jegyzők magán ügyködése a hatósági teendők rovására történik. A kényszertelekkönyvezést elutasíthatlan szükségnek jelzi.

A kérdésekhez hozzá szóltak Bacsó Dezső a telekkönyvi ügyekben az ügyvédi kényszert óhajtja. Kőrösy Kálmán a kicsinyes szempontoktól óvakodásra int. A telekkönyvi ügyekben az ügyvédi és közjegyzői kényszert óhajtja fakultatív módon. Sáray Bertalan figyelmeztet arra, hogy az ügyvédi létkérdés ma előtérbe nyomul, Ausztriába a veszteségekért recompensálják az ügyvédet. Nálunk erről szó sincsen. Indítványozza a közjegyzőség eltörlésére mozgalom indítását. Des Combes a chovinismus ferdéségére figyelmeztet; a közjegyzőség eltörlését képtelenségnek tartja. Czeglédy Mihály telekkönyvi ügyekben a jelentkezési — angol — rendszer behozatalát óhajtja, hol az ügyvéd közre működése nincs kizárva. Fejér azt ellenzi, mert a bírák ma is túlterhelve vannak. Szavazásra a kérdés feltétlenül, a választmány javaslata fogadtatik el.

Következett a jelentésnek 3-ik része a bírói kezelő személyzet szaporításának szükségéről, valamint a váltóügyekben és a bűnelügyi terminusokban tapasztalható késedelemzésről s ezen mielőbb változtatni kíván. Óhajtja telekkönyvi ügyekben a váltó alapján történő előjegyzések soronkívül elintézését, valamint azt, hogy a végrehajtást elrendelő bíróság egyszersmind foganatosítási bíróság legyen. Sürgeti a debreczenvidéki járás bíróság felállítását.

A kérdésekhez hozzászóltak Des Combes, Király Péter és Czeglédy Mihály; utóbbi a vidéki albiráknak berendelésé ellen szól, mely míg egyrészt a bajon nem segít, másrészt elvonja a vidékről az erőket. Fejér óhajtja, hogy a helybeli viszonyok hiányai a jelentésben jobban kifejeztessenek. Des Combes és Sárosy felszólalásai után a javaslat e része a vidéki albirák helyettesül berendelésé elleni kijelentéssel elfogadtatik.

Ezután az ügyvédi kar helyzetének kedvezőtlen állapotáról s javításának szükségéről szólott a jelentés. Panaszolja az ügyvédi díjak és költségek kérdésében a bíróságok magatartását s különösen a felsőbb bíróságok szűkkeblűségét említi föl. E kérdésnél felszóltak Hartstein Lajos, ki igazságtalannak tartja, hogy az ügyvéd a tanudíjakban marasztaltatik. Osváth Ferenc: a költségek és díjak ügyében az intézkedést elutasíthatlan szükségnek tartja. A püspök-ladányi járásbírósnál e tekintetben fennálló misériákra utal. Magoss György nem jóindulatot, hanem igazságot és méltányosságot követel a bíróságoktól.

Király Péter jóakaratot kíván.

A szavazás a kérdés felett megejtetvén, a jelentés elfogadtatik a Magoss György módosításával s azzal, hogy szükség esetén conerét adatokkal is szolgálhatunk s Hartstein Lajos indítványa is elfogadtatik, azon kijelentéssel, hogy a Curianak azon határozata, mely kimondja, hogy az ügyvéd a tanudíjak fizetésére köteleztetik, törvénnyel nem indokolható s nem folyik az ügyvédi képviselotből.

Ezután Fejér Ferenc indítványozza a 20 frton alóli ker. perekben a járásbírói hatáskör behozatalát, továbbá azt, hogy ha ügyvéd bírói hivatalra kineveztetik, ügyvédi gyakorlata számíttassék be a bírói gyakorlatba és hogy az ügyvédjelöltek gyakorlata hosszabbíttassék meg.

A javaslat szavazás útján változatlanul fogadtatik el. Ezután a közgyűlés Megyery Pál titkárnak az évi jelentés tartalmas és helyes összeállításáért köszönetet szavazott. Ugyancsak titkár indítványára köszönetet mondott a közgyűlés elnöknek azért, hogy az ügyvédi segélyalapra 1000 koronát és a házalapra 1000 koronát adományozott.

Majd a zárszámadás megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése olvastatik fel s a számadás elfogadtatik s a Buday Gyula pénztárnoknak a felmentvényt a közgyűlés megadja s neki, valamint a számvizsgálóknak elismerést szavazott. Ezután az 1900. évi költségvetés tárgyalatik s fogadtatik el; e szerint az eddig 12 frt évi tagsági díj 10 frtra szállítottatik le.

Majd behajthatlan tagsági díjak törlése határozottatik el.

Ezután a közgyűlés utolsó tárgya, a Takács Ferenc alkalmi felolvasása következett, mely a kamara negyedszázados történetével foglalkozott. E felolvasás tartalma kivonatolva a következő: a kamarai intézményt az előző állapotokhoz képest haladást jelent. Célja a kar jogos érdekeinek megvédése s tekintélyének fentartásáról, magas képesítvényt adott s a zugírászat ellen foglalt állást. Az összetartozás érzését az ügyvédekben felkeltette s a kormányval és a hatóságokkal szemben önálló szervezettel állított. Ez intézmény hatásköre ugyan elégtelen, de az ügyvédség jogainak és tekintélyének megóvására sokat tett a köteles ellenőrzés és fegyelmi hatóságának gyakorlásával. Ez a korlátolt hatáskör kiszélesítendő. Jelentéseinkben többször tettünk figyelemreméltó javaslatokat, de kellő fogamatja nem lett s ez nem szolgál a kar tekintélyének fokozására. A fegyelmi jog gyakorlásánál a kamarák kötelesegeiket híven és lelkiismeretesen teljesítették s közmegelegedéssel jártak el: a Curia legtöbbször helybenhagyta határozataikat s a kir. ügyészek a legtrikább esetben éltek jogorvoslattal.

Felolvasó véleménye oda terjed, hogy a kamarai intézmény létjogosultsággal bír, bár hatásköre kiterjesztendő volna. Ezért az intézményt ne dobjuk el, hanem alakítsuk át s erre a toborzást sürgezzük. Addig is igyekezzék az ügyvédség magán segíteni. Az intézmény legfőbb hibája az anyagi érdekek figyelmen kívül hagyása. A törvények egymásután szűkebb körre szorították az ügyvéd működését. Az ügyvédség anyagi függetlensége közérdeket képez s csak oly ügyvédi kar felelhet meg hivatásának, mely a bíróság jóakarátát nem hajhászsa. Az ügyvédség anyagi és erkölcsi helyzetének javítása iránti küzdelmet folytatnunk kell s a siker előbb-utóbb be fog következni.

A szépen megírott emlékbeszédet a gyűlés megélejezte s a felolvasónak köszönetet mondott s ezzel elnök az ülést beárta.

Gyűlés után a megjelenteket Márk Endre elnök a Bika disztermében ebéddel vendégelte meg, hol az ügyvédek kivül városunk előkelőségei jelentek meg. — Ott láttuk Kiss Áron püspököt, Degenfeld József főispánt, Szücs Miklós törvényszéki elnököt, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert, Rásó Gyula alispán, kir. tanácsost s b. A kedélyes ebéd késő délutánig tartott.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

London, márczius 26. A Reuter-ügynökségnek jelentik Norwalspontból: Clement tábornok csütörtökön reggel Philippolisba érkezett. A colesbergi kerületben néhány lázadót elfogtak. A burghereket felszólították, hogy fegyvereiket szolgáltatassák be, a mit sokan meg is tettek. Clement tábornok pénteken összegyűjtötte a burghereket és angol és holland nyelven felolvastatta előttük Roberts lord proklamációját, melyek a burghereket felszólítják, esküdjének meg, hogy a háboruban többé nem vesznek részt. Azoknak a kik felhívásnak engedelmességek és azelőtt nem vettek részt az ellenséges politikában, megengedik, hogy visszajertenek ültetvényeikre. A németalföldi landrostot és a németalföldi ssheriffet angol izgatás mellett visszahelyezték hivatalukba. A burgherek kezdik letenni az esküt.

Ugyanennek az ügynökségnek jelentik Warrentonból, hogy szombaton egy bur csapat a folyó partjához lopózott, hogy az angolokat megtámadja, de az angolok észrevették és elűzték őket.

London, márczius 26. Ritchie kereskedelmi miniszter tegnap egy disztrakomán beszédet mondott, a melyben nagy tévedésnek nevezte a francia lapoknak azt az állítását, hogy Anglia a dél-afrikai háború szerencsés befejezése után megakarja támadni Franciaországot. Minden angol jó viszonyban akar élni a csatornán túl lakó szomszédokkal. A mely kormányának a nézete ebben a kérdésben a nép óhajátával ellenkezőnek, egy napig sem tarthatná meg a hatalmat. A béke legfőbb érdeke Angliának, a mely azt kívánja, hogy külföldi barátaival mindenkör szívélyes viszonyban éljen.

London, márczius 26. Roberts lord je lenti Bloemfonteinből tegnapelőtti kelettel: Baden Powell ezredes Buluwavon át azt jelenti, hogy Mafekingben e hó 13-án minden rendben volt. Ezt megelőzőleg az utolsó napokon az ellenség jelentékenyen alábbhagyott a város körülzárásával. Roberts hozzá teszi ehhez a jelentéshez, hogy a megsebesült gárdatisztek Bloemfonteinben vannak és állapotuk kedvező.

London, márczius 26. A Times-nek jelentik Roxvilleből tegnapelőtti kelettel, hogy Olivier erős bur sereggel és 15 ágyúval Ladybrandtól észak felé vonult. Bázutó-földről nagy bur szekérvonatot láttak a mely Clocolan felé tartott. Meglehet, hogy French elfogja ezt a vonatot.

London, márczius 26. A Morningpost jelenti Krokodilepoolból 19-iki kelettel: A burok 13-án és 14-én erősen ágyúzták Mafekinget. Egy kis angol csapat, a mely portyázásra indult, megölt néhány bur katonát és elvette lovaikat és fegyvereiket. Az angolok vesztesége körülbelül 12 ember.

London, márczius 26. A Daily Telegraph-nak jelentik Kimberleyből 25-iki kelettel: Idehozott foglyok jelentik, hogy egy csapat lovasság benyomult Transvaalba és Krisztianától északra körülbelül 18 mérföldnyire jutott el.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A király itthon.

Budapest, márczius 26. A király a delegáció megnyitására Budapestre jön. A jövő héten megtörténik a képviselőházban a berekesztő ülés és másnap megnyitják a negyedik ülésszakot.

Kihallgatás.

Bécs, márczius 26. A király báró Becket kihallgatáson fogadta.

Stefánia czime.

Bécs, márczius 26. Lipót király tudatta az itteni udvarral, hogy Stefániát sem a

fenség, sem pedig a hercegnői czim nem illeti.

A miniszterelnök bécsi utja.

Budapest, márczius 26. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Széll Kálmán miniszterelnök ma reggel visszaérkezett Bécsből. A miniszterelnök — mint már jelentettük — folyó ügyekről tett jelentést a királynak, azonkívül pedig Goluchowski külügyminiszterrel és Körber osztrák miniszterelnökkel tanácskozott hosszabb ideig. A delegációkat — mint halljuk — valószínűleg május első felére fogják Budapestre összehívni.

Lobkovitz halálhíre.

Budapest, márczius 26. A Magyarország szerint Lobkovitz hadtestparancsnokot Grossmessenrichben szívszélhűdés érte.

Gróf Apponyi Albert felolvasása.

Budapest, márczius 26. Ma délután 4 órakor tartja meg gróf Apponyi Albert felolvasását az „Otthon” körben a béke és nemzetközi sajtószövetség czímén. A felolvasásra nemcsak a budapesti újságírók egyesülete és az „Otthon” kör tagjait hívja meg a felolvasó, de érdeklődőket is szívesen lát.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, márcz. 26. Az osztálysorsjáték mai huzásánál a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki: 10,000 koronát nyert: 58233. — 5000 koronát nyert: 28088 37729 37738 40162. — 2000 koronát nyertek: 14647 15483 16415 20068 24402 24406 25666 33501 38445 43319 41465 59941 61114 68620 72816 79836 82873 89205 89462 89933 91983 93926 94601.

Lobkovitz halálhíre.

Budapest, márczius 26. A Magyarország közölte, hogy Lobkovitz hadtestparancsnok meghalt. Éjjel 1 órakor érkezett táviratunk ezt határozottan megczáfolja.

Zsidók kivándorlása Romániából.

Budapest, márczius 26. Romániából jelentik, hogy Galaczból és vidékéről három ezer zsidó családotól hajóra száll, hogy Kis-Ázsiában hazát keressen, miután üldöztetésök, nyomoruk, kétségbeesésük leirhatatlan.

A magyar ipar pártolása.

— A Kereskedelmi Csarnok mozgalma. —

Debreczen, márczius 26.

Az egész országban megindult a mozgalom a magyar ipar pártolása érdekében. Debreczenben Popper Mór ügyvéd, a kereskedelmi és iparkamara levelező tagja volt az első, ki a magyar ipar pártolása érdekében indítványt adott be a kereskedelmi és iparkamarához. Az iparkamara tárgyalta is az indítványt s most újabban a debreczeni Kereskedelmi Csarnok indított társadalmi mozgalmat a magyar ipar pártolása érdekében.

Ez év február hó 17-én a Ker. Csarnok egyik választmányi ülésén Lófkovics Márton dr. ügyvéd a csarnok titkára a következő indítványt terjesztette a választmány elé:

Tekintetes választmány!

Országos mozgalom indult meg, melynek czélja a hazai ipar támogatása.

Hogy nemzetünk felvirágozása érdekében épen az iparnak fellendítése a legégetőbb szükség, ezt a negyvenes évek óta tudjuk, érezzük és beismerik még az agrariusok is. De époly régen tudjuk és époly

régen igévé vált, hogy az ipar fellendülését adott viszonyaink között minden másnál hathatósabban, vagy egyedül hathatósan a magyar társadalom mozdíthatja elő.

A magyar társadalmat ezen erejére, ezen feladatára, ezen kötelességére magánosok, testületek, sőt a kormányok is több ízben figyelmeztettek. A magyar társadalom a figyelmeztető szót mindig meghallotta, a magyar társadalomban mindig megvolt az akarat kötelességének eleget tenni, s ha ennek daczára a sok kísérletnek mindedig csekély, vagy épen semmi eredménye nem volt, ez nem azt bizonyítja, mintha a társadalom gyöngye lenne a küzdelemre, hanem azt, hogy erejét nem tudta kellően felhasználni hanem azt, hogy ereje kellő módon való felhasználására nem tanították meg, részben pedig azt, hogy a külső körülmények is akadályozták erejének felhasználásában, erejének teljes mértékű érvényesítésében.

E pillanatban a magyar társadalom ismét birokra készül szállni azokkal, kik utját állják a magyar ipar fejlesztése folyamatán.

Soha harez nem volt igazságosabb!

Megindítása még csak nem is tőlünk ered, ki lettünk rá hiva. Soha harez s különösen a magyar társadalomnak ezen harez kedvezőbb körülmények között nem kezdett, mert nemcsak hogy nincs mit tartani attól, miszerint külbefolyások a társadalom erejének bénítására hassanak, hanem ellenkezőleg társadalmunk küzdelemében bizton számíthat olyan támogatásra, amely erejét megsokszorozza, egy hazafias ügybuzgó és a feladat szentségének tudatától áthatott kormány és különösen annak egyik legbuzgóbb tagja, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur támogatása.

Es ennek daczára mégis sokan vannak, akik kételkednek a mostani mozgalom sikerében is, akik mosolyognak a mit sem eredményező, de szerintük annál több erőt hasztalan fecsérő társadalmi sisiphusi munkán és sokan vannak, akik épen ezen okból és épen a legjobbjaink közül tartózkodnak a közremunkálástól.

Pedig tek. Választmány, az eddigi balsikerek az igazi hazafit ne csüggyesszék el, sőt inkább arra bírják, hogy ő is odaálljon, a hová a kürtök hívják, hogy ő is belevigye az igazságos, a nemzetfentartó küzdelembe a maga összes tapasztalatait, igyekezetét, kitartását és eszméit.

Ismételten jól megfontoltam és teljes meggyőződéssel hirdetem, hogy a siker eddig sem mulott, most sem fog mulni a társadalom erején, egyedül azon mulhat, hogy a társadalom nem fogja tudni erejét kellően felhasználni, hogy a társadalom nem fog rendelkezni kellő eszközökkel, amelyekkel erejének megfelelő sulyt kölcsönözthessen, mert mit ér az óriásnak kezében a nádszál.

Ebből a meggyőződésből kiindulva az a nézetem, hogy minden magyar hazafinak, minden magyar egyesületnek, mely társadalmi czélokot is szolgál, kötelességében áll örömmel csatlakozni a mozgalomhoz, nemcsak, hanem kötelességében áll a maga hatáskörében tehetségéhez és befolyásához mértén zászlót bontani, toborzani, buzdítani. de főképp azon lenni, hogy a harezban az erők kellőleg érvényesülhessenek, hogy a harezhoz ne hiányozzék a szükséges és czélarányos fegyver.

Tek. Választmány! A fővárosban már toborzanak. Egyes vidéki városokból is áthallatszik hozzánk a riadó. Debreczen sem maradhat tétlen. Debreczennek is mihamarább meg kell mozdulnia és meg is fog mozdulni. Ugy a mint az országos mozgalomnak, úgy a helyi mozgalomnak sikere is a vezetéstől, attól függ, hogy miként tanítják meg a küzdőket erejük kifejtésére, erejük kihasználására. És mert a siker ettől függ, azoknak, a kit magukban a hivatottságot érzik, azoknak késedelem nélkül az éltre kell állniok.

Én, tek. Választmány! azt tartom, hogy városunkban a jelen mozgalom vezetői szerepére a Kereskedelmi Csarnok van leginkább hivatva, ugyis mint az egyesülete azoknak, akik az ipar termékeit a nagy közön-

ség körébe juttatják, ugyis mint egy egyesület, a mely magasabb társadalmi célok kitűzését és törekvésének ápolását tette feladatává, ugy is mint egy testület, a mely egyesíti városunknak az ipar, a kereskedelem, a közgazdaság egyéb tényezőinek köréből a legtehetségesebb, legképzettebb és legbuzgóbb munkásait.

Nem lehet czéлом most, mikor még csak az eszmét vetettem fel, mindazon részleteket, a melyek agyamban megfordultak, a melyek mind ide tartoznak, a melyek mind rendkívüli fontossággal bírnak, érinteni. Azok kifejtésére csak akkor lesz szükség, ha indítványom elfogadtatik.

Nagyon szerettem volna ugyan indítványomban magába mindjárt belefoglalni azokat a fontosak között is a legfontosabbakat és irányító kérdéseket, melyeknek felvetése elkerülhetlen, mint pl.

hogy a Kereskedelmi Csarnok, amennyiben indítványomat elfogadja, önállólag lépjen e fel, avagy keresse meg a debreczeni rokonságtestületeket és egyéb társadalmi faktorokat az együttes munkálkodásra,

hogy a mozgalom egyedül a fogyasztó közönség körébe szorítkozzék e, avagy pedig, a mint azt én óhajtanám, kiterjedjen egyképen az előállítóra, termelőre, a közvetítőre, vagy kereskedőre és a fogyasztóra, vagyis a nagy közönségre,

hogy beérje azzal, a mivel, tudomásom szerint, mások beérték, hogy a mozgalomnak hivatást, a harchoz katonákat szerezzenek, vagy pedig egyenlő erővel azon legyenek, hogy a kereskedőt a magyar termelővel, a fogyasztót a magyar eredetű termékekkel és azokkal a kereskedőkkel vagy termelőkkel megösmertessék, a hol kétségkívül magyar honi készítményt, hazai iparcikket kaphatnak. Szerény nézetem szerint ugyanis a társadalmi mozgalom sikerének legnagyobb akadálya az ekérdésekbenivaló tájékozatlanság az, hogy a legtöbb esetben sem a kereskedő, sem a fogyasztó nem ösméri az iparcikk eredetét, hogy a legtöbb esetben sem kereskedő, sem fogyasztó nem tudja, hogy a szükségelt ipartermék előállítatik-e és milyen minőségben hazánkban. — A legnagyobb sovínista is nem vásárol és nem keres honi terméket, mert azt sem tudja, hogy mi állítatik elő hazánk határain belül, mert a visszavétel által megrendült a bizalma a „honi“ jelzésű cikkek eredete iránt, mert a mesterségesen keített és a külföldről s a jó szomszéd által istápolat hangulat következtében kerülte és kerül a magyar ipar termékeit abban az alhitben, hogy azok nemcsak alakra kevésbé tetszetősek, hanem minőségre silányabbak, árban pedig drágábbak.

Mindezeket és azt a kérdést is melőzve most, hogy ezen mozgalom körében, a melynek első és legfőbb czélja a honi eredetű termék pártolása, mennyiben nyerhet kifejezést és megoldást a helyi érdek, a helyi termelés istápolásának kérdése, következő indítványom elfogadására kérem a tek. Választmányt:

Mondja ki a választmány, hogy a magyar ipar fellendítése czéljából szükségesnek látja a társadalmi mozgalom megindítását Debreczenben is, a mozgalom megindítása mikéntjének megállapítása czéljából küldjön ki Mayer Emil igazgató ur elnöklete alatt egy bizottságot azzal az utasítással, hogy a lehető legsürgősebben megalakulva, a jelzett kérdésekben alapos vita után határozzon és indokolt jelentését a választmányhoz sürgősen nyújtsa be.

A választmány a fent közölt indítványt egyhangulag s lelkesedéssel magáévá tette s kiküldött egy bizottságot, hogy ez a bizottság határozzon a legközelebbi teendők, különösen azon elvek felett, amelyek a mozgalom megindításánál követendők lesznek.

Ez a bizottság e hó 24 én este tartotta első ülését s szintén egyhangulag elfogadta Lófkovits Márton dr. javaslatát.

Az indítványozó titkár ugyanekkor terjesztette elő a javaslat kiegészítésére vonatkozó részletes terveket a további teendőkre nézve.

A bizottság három órán át tartó vita s eszmecsere után elfogadta ezeket a pontokat is, melyek a következők:

1. A gyűlés a Csarnok választmánya által áttett javaslatot egész terjedelmében elfogadja, a hazai ipar pártolása czéljából társadalmi mozgalomnak megindítására vállalkozik, kész e mozgalomnak élére állani és szükségesnek tartja a közvéleményt előkészíteni, a tervbe vett lépésekről tájékoztatni.

2. A mozgalmat nemcsak a fogyasztókra (nagyközönség) hanem a közvetítőkre (kereskedők) és termelőkre (iparosok és gyárosok) is kióhajtja terjeszteni.

3. Szükségesnek tartja a honi származású cikkek nyilvántartására és ismertetésére, továbbá a termelők és közvetítők lajstromának elkészítésére fősulyt fektetni.

4. Czélszerűnek látja az általános érdekek mellett és azokkal párhuzamosan a helyi érdekeket is istápolni.

5. Annak a kérdésnek az eldöntését, hogy vajjon a mozgalom irányítására, vezetésére és szervezésére alkalmas lenne-e a jelen bizottság kiegészítve városunk mindazon testületeinek és egyesületeinek kiküldöttjeivel, amelyek a közreműködésre hajlandóknak nyilatkoznak, avagy pedig előreláthatólag egy új külön szervezettel bíró alakulat volna szükséges, — egy bizottságra bizza — a mely bizottság jelentését legkésőbb április hó közepéig tartozik betérjeszteni.

Végül az a nagybizottság egy husz tagból álló bizottságot választott, mely a tulajdonképeni mozgalmat megindítja a hazai ipar támogatására.

SZINHÁZ.

A cornevillei harangok. Ez a régi, de varázsából semmit sem veszítő operette került színre tegnap a Sulamith helyett, melyet Bödi Ella betegsége miatt kellett levenni a műsorról. A kik ott voltak a színházban és élvezték, nem nagyon bánkódhattak a csere miatt. Sajnos, csak közepes ház volt s különösen a földszint volt igen gyéren képviselve. *Perényi Margit* Serpolette szerepében elragadó keccsel játszott és énekelt. *Pompás Germain* volt *K. Galyassy Paula*. Kedves, behizelgő hangja nem tévesztette el a hatást. Remekelt *Ferenczy* a márki szerepében és *Karacs*, ki a Gáspár apó unokáját játszotta. *Sziklai Gáspár* apója egyike volt a legjobb alakításoknak. A karok éneke pompásan összevágó volt, miben nagy érdeme van *Donáth Lajosnak*, ki remekül tud dirigálni.

Műsorváltozás. Bödi Ella hirtelen közbejött betegsége miatt a műsorban változás történt. A mára hirdetett „Görög rabszolga“ operett helyett *K. Galyassy Paula* vendégfelléptével a „*Parasztbecsület*“ opera kerül színre, melyet a „*Miniszter előszobájában*“ cz. dramolett előz meg.

Ifjusági előadás. A legközelebbi ifjusági előadást — tekintettel több működő színházi tag betegségeire, — nem szordán, hanem szombat délután tartják meg, mely alkalommal *Brankovics György*, ez a kitűnő szomorujáték kerül színre a czimszerepben *Bartha Istvánnal*.

HIREK.

— **A debreczeni gazdasági egyesület a párisi világkiállításon.** A franciaországi gazdasági egyesület elnöksége tegnap levelet intézett a debreczeni gazdasági egyesület elnökségéhez, melyben a gazdasági egyesületet meghívja a nemzetközi gazdasági gyűlésre, melyet június 26-tól június 30 ig tartanak meg Parisban. A gazdasági egyesület legközelebbi ülésén határoz a meghívás felett.

— **Huszártisztek lovasjátéka.** Érdekes s gyönyörködtető látványnak lehetünk szemlélői jövő hó 8 án, vasárnap délután 2 órakor a Nyulás melletti térségen. A debreczeni 2. honvédhuszárezred tisztikara nagy lovasjátékot rendez. A lovasjáték több részből fog állani. Lesz carussel, jeu de barre, díjlovaglás s díjugratás. Ilyen lovasjátékot Debreczenben ezideig még nem rendeztek, ami volt, azt csak a laktanya falain belül rendezték. A honvédhuszár tisztikarban számos olyan kitűnő s országos híru lovas is van, kiknek közreműködése már eleve biztosít arról, hogy a lovasjáték gyönyörködtetni fog. A lovasjátékok csoportosítását s betanítását *Prónay főhadnagy*, az ekvitáció lovaglő tanára intézi.

— **Képkiallítás.** *Kiss Ferencz* festő és jóhíru fényképész a párisi világkiállításon a debreczeni és hortobágyi életből több fényképfelvételt készített, melyeket most egy korhadt molett deszkákból alkotott keretbe foglalva kiállított *Killer Ede* butorgyáros kirakatában. Az érdekes fényképek méltók a megtekintésre.

— **Esküvő.** Ifj. *Horogh József* polgártársunk e hó 25-én esküdt hűséget *N.-Kun-Madarason* jegyesének, özv. *Nagy Péterné* kedves leányának, *Erzsikének*. Az esküvő után az ifju pár Debreczenbe jött, hol fényes menyegzői estélyt tartottak özv. *Horogh Józsefné* hazánál.

— **Előadás a szőlőművelésről.** *Balassa István*, a diószegi vinczellér képezde igazgatója tegnap kezdte meg három napra terjedő előadási sorozatát a városháza nagy tanácstermében a szőlőművelésről.

— **Meghívó.** A debreczeni iparos ifjuság betegsegélyző-pénztára 1900. évi márczius hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor az ipartestület tanácstermében (*Simonfy-utca* 2. szám, 1-ső emelet) tartja nyolczadik rendes közgyűlését, melyre a kiküldöttek, nemkülönben a tagok ez uton is meghívatnak. Tárnyak: 1. Igazgatósági évi jelentés. 2. Felügyelő bizottság jelentése. 3. Felmentés tárgyában határozat. 4. Felügyelő bizottság választása.

— **Garázda cseléd.** *Petermann Mihály*, ki *Bundi Imre* gazdnál lakott cselédi minőségben, nem igen tanulhatta meg azt a közmondást, hogy a „türelem rózsát terem“. Tegnap, hogy valami munkából előkerült, ennivalót kért s hogy hirtelenében nem kapott, veszekedni kezdett, majd vasvillát ragadott és jóérzelmű gazdáját meg akarta linchelni. A gazda rendőrökért küldött, kik bekisérték a kártékony férfit a bűnügyi osztályhoz, hol „hűsítőre“ alternálták.

— **Halálozás.** *Halmi Gyuláné* szül. *Svecs Juliánna* asszony folyó hó 26-án, éjjeli 1 órakor, életének 35-ik, boldog házasságának 13-ik évében, elhunyt. Hült tetemei ma délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a *Homokkert-utca* 83. számú háznál tartandó gyászima után a *Szent-Anna-utcai* temetőbe örök nyugalomra tetetni.

— **Zsebtolvajlás.** Utóbbi időben városunkban gyakran fordulnak elő zsebtolvajlások, különösen pedig temetések alkalmával. Tegnap délután egy temetésen volt özv. *Gombás Miklósné*, kinek zsebéből 2 frt 95 krt tartalmazó tárczáját lopták ki.

— **Uj lakók a szegedi államfogházban.** Ismét uj lakók költöztek a *Vasas-Szent-Péter-utcai* emeletes épületbe. Összeütközésbe jutottak a törvény paragrafusával s most vezekelni kell valamennyiüknek, elkövetett bűneikért. Valamennyien párosviaskodtak és e miatt kell most hosszabb-rövidebb időt tölteniök a szegedi államfogházban. Az államfogháznak lakói ezidőszent: *Rédl Szigfried* vasuti hivatalnok *Debreczen* (egy hó), *Bruck Gyula* dr. ügyvéd *Budapest* (11 nap), *Plesch Lipót* vasuti hivatalnok *Zágráb* (7 nap), *Buday István* joghallgató *Karánsebes* (8 nap), *Vladonya Sámuel* ügyvédjelölt *Hátszeg* (7 nap), *László Gyula* alkapitány *Szeged* (14 nap), *Sonnauer Péter* bankhivatalnok

Temesvár (3 hét). Tegnap szabadultak a szegedi államfogházból Kada György földbirtokos, Sobakmann János ügyvéd és Baranyai Ödön zalai nagybirtokos.

— **Hirtelen halál.** Molnár Dániel gőzmalom munkás, kut-utca 28. szám alatti lakos, tegnap délelőtt erősen bepálkázva lefeküdt s többé fel sem kelt. A szerencsétlen valószínűleg szélhűdést kapott a mértéktelen pálinkaivás következtében.

x **A gazdaközönségnek.** Az impregnált csillagjegyű takarmányrépa-magvakat sokszor hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők gyakran csak néhány zsák impregnált csillagjegyű répamagot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak csillagjegygyel ellátott zsákokból, hogy ez által elhíthessék, hogy a zsákokban impregnált takarmányrépa-magvak foglaltatnak. Szükségesnek tartjuk a gazdaközönséget figyelmeztetni, miszerint a valódi csillagjegyű impregnált takarmányrépa-magvak, — melyek különösen az által tűnnek ki, hogy csirázási energiájuk erős, gyors, kikelésük erőteljes, csirázó képességük magas, továbbá a fajtáknak a fajazonossága, a magvak leggondosabb tisztítása és a meglepő nagy termés által, — kizárólag egyedül *Mauthner Ödön* cs. és kir. udvari szállító magkereskedő-üzégnél Budapesten kaphatók. A praktikus gazda a magvak vásárlásánál ne a legolcsóbb, hanem azon vetőmagnak adjon előnyt, amely a nagy és biztos haszon elérhetésére a legtöbb módot és legnagyobb garanciát nyújtja.

— **Az aggteleki barlang.** A *Vasuti és Hajózási Club*, e hó 24 én Budapesten fényes estély rendezett, melyen *Siegmeth Károly* máv. főfelügyelő felolvasást tartott hazánk egyik nevezetességéről, a *Baradláról* és mozgalmat indított meg a barlanghoz leendő társas kirándulás érdekében.

x **Feltűnő szép tavaszi ujdonságok** uri divat czikkeiben kaphatók **Fekete Jakab uri divat üzletében** (Főtér, Kistemplom mellett), u. m. **angol és olasz kalapok, legújabb nyakkendők, fehérneműk, zsebken-dők, harisnyák, nap- és esőernyők, francia illatszerek, karlabadi czipők,** nagy választék **valódi Zachariás-féle férfi és női bőr keztyükben olcsó szabott áron.**

A debreczeni faáruraktár közgyűlése.

Debreczen, március 26.

A debreczeni faáruraktár-szövetkezet tegnap tartotta VII-ik évi rendes közgyűlést a Takarékos és Hitelintézet csapó-utca-i üzleti helyiségében. A tagok szép számmal jelentek meg. Serly Ede elnök rövid beszéd kíséretében nyitotta meg az ülést s miután a közgyűlés szabályszerűen összehívásáról szóló lappéldányokat bemutatta, az ülést a tagok üdvözlése mellett megnyitja. Ezután megválasztották a közgyűlés határozatképes ségének megállapítása céljából a szavazatszedő és a közgyűlési jegyzőkönyvhitelesítő bizottságot, Zádor Lajos, Fráter Gyula és L. Nagy Bálint tagok személyében. A közgyűlés határozatképeségének kimondása után az igazgatóság évi jelentése olvastatott fel. A jelentés felemlíti az elmúlt évben a faüzlet terén általánosan tapasztalt kedvezőtlen viszonyokat s ennek, valamint az anyagáruleltárból és a kintlévőségekből eszközölt leírások eredményeként jelzi az elmúlt év veszteségét, melyet a tartalékalapból kíván fedeztetni. A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta. Ezután a felügyelő bizottság jelentése olvastatott fel, mely szintén egyhangulag elfogadott s a felmentvény ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadatott. Majd az igazgatóság és felügyelő bizottság ujjaalakítása következett. Megválasztották: Serly Ede, Tóth István, Horváth János, Nemes Kálmán, Aczél Géza, Bisotka Gábor, Harsányi István, Hegedüs István és Rösler Richárd igazga-

tósági tagokká és Lengyel Imre, Nagy Ferenc és Varga Károly felügyelő bizottsági tagokká. Pótagok lettek: Konez Lajos és Zádor Lajos. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

A szövetkezet tehát a múlt évben veszteséggel zárta le a mérlegét, de ez a körülmény nem bizonyít egyebet, mint azt, hogy az elmúlt év kedvezőtlen viszonyai a faüzlet terén éreztették hatásukat. A szövetkezet hét évi működésével fényesen beigazolta életképességét, mert annyi nehézséggel és oly egészségtelen versenyvel talán egyetlen debreczeni üzlet sem találkozott. E hét év alatt Debreczenben a faárak nagy mértékben leszállítottak. Elértük azt, hogy míg ezelőtt a nagyobb ács munkák Budapestről kerültek hozzánk, most az összes famunkák itt helyben debreczeni iparosok által végeztetnek. Szövetkezetünk a legmesszebb menő engedménnyel s mondhatni támogatással és humanitással járt el a fával dolgozó iparosokkal szemben. A szövetkezet ma, a kiállott verseny és megpróbáltatások után, jobban és szilárdabban áll, mint valaha. A küzdelem az erők próbálkozása volt, melyből a szövetkezet győztesen került ki. A kibontott zászlót, mely a szövetkezeti eszme, az erők csoportosításának jelszava alatt leng, meg kell ragadni a társadalomnak s az intézetet pártolásával virágzásra juttatni. Alig van üzlet, mely a pártolást jobban megérdemli. Míg a szövetkezet a piacon van, addig a fa ára Debreczenben olcsó lesz. Ha pedig a szövetkezet visszavonul, meg fogja ezt érezni minden fával dolgozó iparos, minden fát szükségül polgár. A szövetkezet működése a faüzletben 20—25 százalékkal alacsonyabb árat jelent.

Egy iparos.

A Csokonai-kör diszfűlése.

— *Telegy K. László emlékezete.* —

III.

40. sz. *Szilágyi és Hajmási.* Vigjáték 3 felvonásban. — Nem is irodalmi s nem is társadalmi vigjáték, sőt vig elem is igen kevés van benne. A szerző jól ismeri a Szilágyi és Hajmási mondát, a belőle készült költői műveket is, de ő maga nem a mondát viszi színpadra, hanem a mondának folytatását, ami igen ferde izlésre mutat, mert a monda, kivált tragikus s általánosabb változatában oly kerekded, annyira be van fejezve, hogy e befejezés után csak primitív felfogás állhat elő a kérdéssel: Hát aztán mi történt? Nem is nyújt a szerző oly érdekes utótörténetet, melyért érdemes lett volna a monda fonálát tovább vinni. Szerinte Szilágyi lemond a török császár leányáról, mert azt a népballada is beszéli; Hajmási viszi a leányt haza, de egyik sem leli fel a másikban boldogságát. Hajmási elidegeníti a leánytól rokonainak pletyka beszéde, kicsinyes gyanuja, a leány pedig nem tudja feledni Szilágyit, a hőst, a ki kihozta atyjának gyűlölt házából s a ki megmentette az üldözött csapatoktól. Szilágyi is hiába mondott le róla, mert jegyese, akihez hű akart maradni, nem várta meg, hanem máshoz ment férjhez s így kétszeresen érzi, milyen kincset dobott el magától. — A szereplők ezen helyzetéből drámai küzdelemnek kellene támadni, nem pedig vigjátéki bonyodalomnak, de tulajdonképp egyik sem lesz, mert sem Szilágyiban, sem Hajmásiban nincs elég aktív erő, hogy akár fegyverrel, akár esellel kivágyják magukat a furesa és szerencsétlen helyzetből. Végre a csomó magától oldódik meg olyformán, hogy a Hajmási és Leila vélt házasságának válótansága kitűnik. Így nem kell Szilágyinak sem a királyhoz, sem a pápához fordulni boldogsága elnyeréséért, de még Leilának sem szükséges Hajmási hűtlenségén kapni, hogy szabaddá lehessen. Egymáséi lehetnek, a mint Hajmási is elveszi a budai várnagy leányát, sőt a vándor lantos is otthon talál egy szép özvegy hajlékában, akit különben, mint boszorkány hírébe kevert asszonyt, ő mentett meg a máglyahaláltól. Ami egyéb van a darabban: Mátyás áruhában való meg-

jelenése, diadalma, hazaérkezése, a török követtel való politizálása, továbbá egy boszorkányégető jelenet, cseh zsebrákoknak egy sikeres és egy sikertelen rablási kísérlete, tudósok beszélgetése, mind nem tartozik Szilágyi és Hajmásinak akár mondai, akár a szerzőtől költött történetéhez. Mindezzel kor-szerűsége törekszik a szerző, a mi dicséretére szolgál, valamint elismerést érdemel azért az eleven, hatásos két elbeszélést, melyekben a Szilágyi és Hajmási mondáját, valamint Szabács megvételét adja elő könnyed, jó versekben.

Tárgyi és szerkezeti hibáival szemben ki kell emelnünk e darab általános költői becsét, mely az egészen végig vonuló felfogás nemességében, a részletek megkapó költőiségében, a dialogusok hibátlan dictionjában, mindenütt könnyed, lendületes verselésében nyilatkozik meg. Ezekhez járul még a jelenetelésben nyilvánuló jelentékeny szinpadtechnikai ismerete. Ugy, hogy sarkalatos hibái mellett is, a felsorolt kiváló költői tulajdonságokért a bizottság e darabot *dicséretben részesíti s előadhatónak tartja.*

37. sz. *A nőorvos.* Vigjáték 2 felvonásban. Inkább bohózat. Egy fiatal menyecske szörnyen féltékeny az urára, egy fővárosi járásbíróra. Ha korábban megy, vagy később jön a hivatalból, kész a gyauu, hogy a szeretőjénél tölti az időt. Az asszonyka emiatt ideges lesz; egész nap a szakácsnéval pöröl, mikor pedig férje hazaérkezik, — annak rendez drámai jeleneteket. Egy ilyen jelenet épen azzal végződik, hogy a férj a térszátást kirepíti az ablakon, egyenest dr. Kalmár debreczeni orvos fejére, akit, mint a családnak régi ismerősét, épen az napra vártak fel a fővárosba. A doktert a vendégfogadtatás nem riasztja el, sőt érdeklődését kelti fel a család belső élete iránt. A férj meg is vallja neki boldogtalanságát, az okot is közli vele, t. i. nejének alaptalan féltékenységét. A jó barát erre azt ajánlja, hogy vallja magát bűnösnek az asszony előtt, tegyen a javulásra fogadást s akkor helyreáll köztük a béke. Az orvosi tanács bevalik, az asszony nagylelkűen megbocsát s estére férj, feleség és vidéki vendég vidáman vacsorálnak Ós Budavárában. — Ez a rendkívül vékony cselekvény kitűnően van feltárlva s az egy felvonásra is bátran szorítható kis bohózat mindenesetre gyakorlott, sőt tehetséges színműíróra vall. Jelenetei gyorsan követik egymást, a társalgás rendkívül élénk és eléggé szellemes, jellemzése mesteri s leginkább mutatja szerzője tehetségét. — Általában az egész kis darab legjobban sikerült az eddig említettek közt, ezért a bíráló bizottság dicséretben részesíti s előadhatónak is tartja.

36. sz. *Lilla.* Irodalomtörténeti színmű, 3 felv. elő- és utójátékkal. Tárgy választásában a pályázat feltételeinek csak félig felelt meg, amennyiben irodalmi témát dolgozott ugyan fel, de nem vigjátékban. Mindazonáltal részint a színmű értéke, részint tárgyának hozzánk közeles volta különösen felhívta rá a bíráló bizottság figyelmét.

A Csokonaival foglalkozó pályaművek közül egyedül a Lilla szerzője jár helyes uton s maga a darab érdekes és értékes kísérlet Csokonai egész életének dramatizálására. Csokonai bucsuzásával kezdődik a darab; a költőt hiába marasztják édes anyja, testvéröccse, a megalkuvás, a köznapi élet e képviselői, Csokonait sértett önérzete hajtja a kollegiumtól, költői lelkesedése ragadja a nagyvilágba. Ez a rész nemesak versben, hanem igazi költői lendülettel is van írva, valamint az utójáték is, a melyek a színpadon is hatásos jeleneteknek bizonyulnának. A darab közepét Csokonai és Lilla megismerkedése, jegyváltása s ármány miatti elválása tölti ki. A készült embert, az ügyes tollú írótt itt is megtaláljuk, különösen dicséretünk kell korhűsége, sokszerűsége és irodalmi színezetre való törekvését, de hibáztatnunk kell egyrészt azt, hogy Csokonait nagyon is hamar lobbantja szerelemre Julia iránt, továbbá, hogy nagyon is durva fondorlatnak veti áldozatul Csokonait és Juliát, végül hogy Csokonait nagyon is passzív jellemnek tünteti fel, akit a Julia meggyőzésében is

Béldiné Fábrián Juliánna támogat, sőt vezet, s a ki, mikor Julia elszakad tőle s másnak nyújtja kezét, ném tanusit semmi férfiaságot, nem szánja magát semmi elhatározóbb tette. Lehet, hogy ez megfelel a valóságnak; lehet, hogy Csokonai életében inkább volt érzékeny lélek, mint tette kész férfi; de ilyen jellemet nem lehet egy erős összekötőzésekben gazdag dráma hővé tenni.

Figyelemreméltók még a darabhoz csatolt s Csokonaira vonatkozó irodalomtörténeti jegyzetek, melyek a szerző gondos utánjárásának bizonyítékai s új adatokat is tartalmaznak.

Általában véve a Lilla című színmű Csokonai életének sikerült dramatizálása s mint ilyen, bátran kiállja a versenyt a hasonló nemű irodalmi termékekkel; irodalmunkra minden tekintetben nyereségnek tekinthetjük, a színpadon is sikerrel előadható s ezért a bíráló bizottság kész örömmel részesíti dicséretben.

17. sz. *A kikerült férj*. Vigj. 3 felv. Ez a pályázat egyik legsikerültebb darabja, bár ez sem tisztán vigjáték, hanem a bohózatához hajlik. Főhőse, Béla, jó vigjátéki alak; egy férj, kit — bár igazán szereti feleségét — a hiúság arra visz, hogy a turista, regatta-egyleti tagságok mellett még az agglégényclubb elnökségével is hivalkodik, ki egyszóval házasember létére a legényélet örömeit is teljesen élvezni szeretné. Ezen hiúság tetőpontját éri el az agglégény-bangett rendezésnél, melynek a házassági évforduló napjára kitűzése a Béla diadalát és az agglégény-clubb elnöksége megérdemlését akarja igazolni. Az agglégény-clubb is elég komikus, mert minden tagja és házasodni készül. Anna, az anyóst helyettesítő néni azonban nagyon is maga intézi a cselekvényt, a darab egyik fogyatkozása, hogy az erre ösztönző indító okot, férjének a papuskormány lerázására irányuló hajlamát, jobban ki kellene emelni.

Szu Pista gyöngébb mellékalak, ugyszintén nem eléggé elfogadható a roppant naiv feleség sem. Ellenben az eszes és kitartó Anna, az Anna pipogya férje, a kirugni szerető vén após mind igen jól megrajzolt alakok. A darab légköre, szelleme, párbeszédei, a társalgás hangja kellő színvonalon van; frivolitásnak, vagy arra való törekvésnek semmi nyoma. Jelenetei elég változatosak, párbeszédei sok helyen érdekesek és hatásosak. De az egész kidolgozás átnézésre, illetőleg első sorban rövidítésre szorul, mert bár társalgási vigjáték akar lenni, nagyon hosszúra nyújtják a henye csevegések, megismétlődő okoskodások, elmélkedések. A Jolán szerepén is lehetne egy pár vonással igazítani. A mellékszerpek közül a Moravcsek-pár, különösen a végjelenetben való felléptetése, mely egészen felesleges és hatásrontó, teljesen törölhető.

Az alakokban, a jellemeiben és a cselekvényben itt-ott látható némi naivság, ami vigjáték irodalmánk ifjabb korára emlékeztet; de viszont a hatáskeltésnek semmi olyan eszköze után nem törekszik, amelyet kifogásolni lehetne. Mindent összevéve tisztességes, mulattató darab, mely némi rövidítéssel színpadon sikerrel előadható. A bíráló bizottság teljes elismeréssel emeli ki, megdicséri, s jutalomban csak azért nem részesíti, mert ezt és a többi pályaműmet is fölülmulja a

30. sz. pályamű, melynek címe: „*A kis püspök*.” Vigj. 3 felvonásban. Jellegje: Circumderunt me.

A vigjátéknak nevezett e darab is inkább bohózat, ennek azonban a jobb fajtájából. Alap gondolata: két ellenséges családnak gyermekeik szerelme által való egyesülése, épen nem új, számtalanszor feldolgozták már regényben és drámában egyaránt. Meséje azonban, melynek keretében ez alap gondolatot kifejezésre juttatja, elég eredeti s mindenestre nagyon valóságos; a nagyoló és rangkörös társadalomnak, melynek nyavalyáját, a számitást nem ismerő, tiszta érzélem ellensúlyozza, pontos megfigyelésen alapuló, kissé satirikusan nagyító, de igazi rajza. Szabadelvű, tisztult felfogásra vall a darab szerzőjének az a meggyőződése

is, hogy vallási és rangbeli korlátok jogosan nem állhatják útját az ember egészen más tényezőn alapuló boldogságának. A darab hőse a kis püspök, Keresedy alispán egyetlen fia, a kiből a kanonok nagybácsi, Keresedy Péter, továbbá a baronesse anya hiúsága és vagyon után való sovargása erővel papot akar nevelni, a ki majd püspöki székre jutva, dicsőséget és vagyont szerez a családnak. Rá is bizzák a kanonok nagybácsira, hogy neveljen belőle papot. A szépen kieszelt tervet azonban halomra dönti a szklenőzi fürdőzés. A baronesse alispánné ugyanis szeretné előkelő férjhez juttatni felserdült Margit nevű leányát s azért rábeszéli anyagi zavarokkal küzdő férjét a fürdőzésre, ahol találkozást adnak a család többi tagjának is, nevezetesen: Keresedy Gusztáv nyug. huszárkapitánynak és a kanonok nagybácsinak. Össze is gyűlnek mindannyian de — szerencsére vagy szerencsétlenségre — a kanonok ölhözze magával a kiscsapat, Jánost is, aki a semiuáriumon és a saládi körön kívül még más társaságot nem ismer. Epen ez a szigorú disciplina bosszulja meg magát a kanonok nagybácsin. Mert míg ők az anyával hiúságuk szülte terveikről ábrándoznak, János, a kis püspök találkozik Orlics Máriával, egy eleven, az intézetből csak épen most kikerült bájos, tüzrólpattant leánykával s bátyjának, a nyug. huszárkapitánynak segítségével lerugja érte magáról a reverendát. Az alispánné másik terve, leányának főrangú kiházásítása is meghiusul, mert a vén gróf, kire számít, adósságai miatt megszökik a fürdőből s a szép Margit Orlics Tiboré lesz. Ez az egyszerű, mondhatni sovány mese az alapja a bohózatnak, melynek főérdeme nem a mesében, hanem a kidolgozásban van.

Cselekvénye kifogástalanul egységes; bár a sovány mesét csak mellék alakokkal s ezek mellék érdekeinek rajzával tudta kiszélesíteni a szerző, mindazáltal e mellékalakok mindenike a legszorosabb kapcsolatban van a darab főcselekvényével: a János kispap szerelmi viszonyával és kivetkezésével s ezuton a gyermekei valódi boldogságát nem néző szülei hiúság megcsufolásával. A bonyodalom megindítására szolgál a hiu anya egyoldalú ábrándja s a kanonok papi elfogultsága, természetesen, elfogadhatóan élénk állított nagyravágyása, öcsese leendő nagyságában előre való gyönyörködése. Mindkét alak mindvégig következetes marad önmagához s csak az események boldond fejlődése kényszeríti őket a tervükről való lemondásra; és épen az ő következetes, makacs ellenállásuk kényszeríti a szerelmeket arra, hogy meggondolás nélkül csupán szívükre hallgassanak. A darab többi személye mind arra való, hogy a főcselekvényt diadalra segítse. Margit és Tibor, Gusztáv és Sophie, Miska és Erzsók egymásba habarodása mind csak arra való, hogy támogassák a János és Mária szerelmének megerősítését. Arra való a papuskormány duzzogó, de azért hűséges lovagja, az alispán-papa is, ki felesége elveit sohasem helyesli s evvel hallgatólag a fiatalok pártjára áll; de azért nyíltan ellenszegülni nincs bátorsága, ami meg a feleségét bátorítja még jobban. A cselekvény fejlesztésének szolgálatában áll dr. Pataki Mór fürdőorvos, a fürdőorvosoknak e kiváló humorral megrajzolt s pompásan találó karrikatúrája is. Az ő indítványa, közbelépése ad lökést nem egyszer a cselekvény már-már megakadni látszó folyásának. A cselekvény valóságosságát, a szerző kiváló művészi tapintatát kifogástalanul teszi az, hogy a mellékszemélyek, mikor a főcselekvényt irányítják, fejlesztik, egyszersmind egytől-egyig a maguk légsajátabb érdekét munkálják első sorban. Ez a körülmény eleveenséget, életet lehel a darabba, mert látjuk, hogy csupa emberekkel van dolgunk, akik minden jószívűségük, naivságuk, ideális felfogásuk mellett is jól elvannak látva a legjellemzőbb emberi tulajdonsággal és önzéssel.

A jellemeik egyszerűek, átlátszóak és — természetesekek. A szerző fulánknélküli, szeretetreméltó humora ragyogja be őket. A hiu alispánné, aki erején túl költekezik, diva-

tosan öltözik, szerető, de még inkább nagyralátó édesanya; a feleség suggestiója alól menekülni nem tudó alispán, a kinek különben jóra való, egészséges gondolkozása épen e miatt soha nem érvényesül; az archeológiába szerelmes vén kanonok, a ki viharos ifjúságának hibáit unokaöccsének szeretné jóvátenni; a czeremóniákat nem kedvelő huszárkapitány, aki az egyenességet, őszinte nyíltságot egész a darabosságig kultiválja, az érzélgősen szerelmes Margit és Tibor, akik egymáson kívül semmivel sem törődnek; a tüzrólpattant Mária, kinek az intézetben megrendszabályozott pajkossága az élet szabad levegőjén elemi erővel tör ki; az egyoldalú semináriumi nevelésben részesült kispap, kinek elfojtott indulatai a legelső alkalomnál lobbort vetnek, de azért a belévert kegyes szemforgatástól sem tud egyszerre megszabadulni; a harangozóbol lett inas esetlen bárdolatlansága s a pap-gazdászonyból lett szobalány komikus érzélgőssége mind, mind az élet színet hordozzák magukon. A fürdőorvos kifigurázott, reklámhajtászó alakja is a prospektusokban, svindlériákban utazó kornak pompás szatirája.

Az előadás ellen több kifogást lehet emelni; olykor erőltetett, több helyen henye, elnyújtott, nem mindig eléggé eleven, sőt néhol leszáll az operette sikamlós, kétes értékű kétértelműségig, amire pedig nincs szüksége. Általában véve azonban irodalmi színvonalon áll, itt-ott színességével, természetességével a magasabb stílus vigjáték nyelvének színvonalát is eléri, s mindig természetes tolmácsa a helyzetnek és lélekállapotnak, melynek kifejezésére szolgál. A nyelv engedelmes eszköze a szerzőnek gondolatai kifejezésében s nagy gyakorlatosságra vall s még több reményre jogosít.

Legnagyobb ügyességet tanusit szerző az események csoportosításában: a színpadi jártasságra való jelenetkezésben, a mely körülmény a darabot különösen *színszerűség* szempontjából társai fölé emeli. A megindult cselekvény az egységet zavaró minden megszakítás nélkül természetes emelkedésben folyik le; mindenik jelenet szerves kapcsolatban van az előbiekkal s indítékául szolgál a következőknek.

Egységes a darabnak hatása, *hangulata* is s ez a derűs, tiszta komikumban nyilvánul. Ez a komikum ugyan nem a magasabb rendű, u. n. jellemkomikum, hanem a helyzetek ügyes csoportosításából folyik; de kibékít ezért bennünket az, hogy ilyen igényei a darabnak nincsenek, annak pedig, a mit ígér, becsületesen eleget tesz.

A mondottakat összegezve, a bíráló bizottság egyhangú véleménye az, hogy „*A kis püspök*” című vigjáték a pályázat aránylag legsikerültebb darabja, a pályázat feltevélinek leginkább megfelel, sikerre való kilátással színrehozható, irodalmi értéke is van s ezért a 800 korona teljes díjat ennek ítéli oda.

Dr. Gulyás István,
bir. biz. előadó.

Géresi Kálmán,
bir. biz. elnök.

Dr. Benedek János,
Dr. Kardos Albert, Komjáthy János,
bir. biz. tagok.

*

A jelentés felolvasása után Géresi Kálmán ányújtotta a nyertes Lovassy Andornak a pályadíjat, ki köszönetet mondva, hogy az ő vigjátékát érdemesítették a pályadíjra, — a diszgyűlés véget ért.

(Vége.)

TÖRVÉNYSZÉK.

Elejtett vád.

Debreczen, márczius 26.

Bojti Károly ellen ma folyt le az esküdtzéki tárgyalás. A vád az volt, hogy Bojti a vejét, Orosz Pétert sodrófával úgy megütötte a fején, hogy ez ennek következtében meghalt, tehát halált okozó súlyos testi sértésre szót. Az esküdtzék megalakulása után benmaradtak Antal Vincze, T. Szücs Kálmán, Kovács Mihály, Pinczés Imre, Szabó József, Somogyi Pál, Czegléd Gyula,

Szabó Kálmán, Szántó Győző, Némethy Sándor, Falk Lajos, Publig Ernő, póttagok: ifj. Csanak József, Vánasa György. A tárgyalást dr. Szeőke István vezette, a tanácsban résztvettek Hoffmann József és Tatay Ferencz bírák, jegyző Bahunek Elemér. A közvédat dr. Nagy László kir. alügyész, a védelmet dr. Benedek János ügyvéd képviselte.

Vádlott debreczeni lakos, 73 éves törődött öreg ember, a ki rosszul lát és nagyot hall, többnyire ülve válaszol. Előadja, hogy a cselekményt a saját maga és a feleségének védelmére követte el, mert Orosz Péter öket és hijskával megtámadta. Más védőeszköz híján megragadta a bűnjelként őrzött sodrófát és avval egyetlen-egyet ütött Orosz Péterre, a ki az ütés után a szobából kiment, még aznap követő napon is tuvarozott és csak negyed nap kezdte fejét fájlalni és ötöd nap virradóra halt meg.

Vádlottnak előadását az összes kihallgatott tanak, sőt részben az orvos szakértők is megerősítik.

Dr. Isoó és dr. Szentpályi orvos szakértők egyetértőleg kijelentik, hogy a boncolás alkalmával egyetlen külsérülést találtak a halotton. Ez a koponyán volt.

Annyi kétségtelen, hogy ez a sérülés ütés által támadt, azonban az — bár nincs kizárva — mégis nem valószínű, hogy az a bűnjelként őrzött sodrófával és vádlott által okoztathatott, mert ahhoz, hogy a koponyán talált sérülést előidézhesse, sokkal nagyobb erőnek kellett közreműködni, mint a milyen erőt avval a puhafából készült kis sodróval és még hozzá a kis testi erővel rendelkező agg vádlott rendes körülmények között kifejthetett.

A bizonyító eljárás befejezte után az a nem mindennapi eset fordult elő, hogy a főkérdés indítványozása helyett dr. Nagy László kir. alügyész igen szépen megokolt és az új idők szelleme által sugalmazott beszédben kifejtette, hogy miért kellett Bojti Károlyt vád alá helyezni, — miért kellett ellene a főtárgyalást megtartani és hogy épen e főtárgyalásnak adatai alapján ő, a közvédat is elismeri, hogy Bojti Károly cselekményét jogos önvédelemből követte el, másrészt pedig elismeri, hogy nem nyert bizonyítást, miszerint az a sérülés, amely Orosz Péternek halálát okozta, Bojti Károlytól származott és ezért ő a vádat elejti és a vádlott felmentését kéri.

A kérelemhez Orosz Péternek felesége is hozzájárult, a törvényszék visszavonult és vádlottat végzésileg felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Még sem lesz magyar marha a párisi kiállításon. Illetékes helyről nyert értesülés alapján a napokban közöltük azon hírt, hogy Dupuy francia földművelésügyi miniszter a párisi kiállítás m. kir. kormánybiztosával tudatta, hogy a magyar szarvasmarha a párisi kiállításon be fog boesáttatni. Bár mennyire megnyugtató a francia kormány ezen elhatározása, mely által egyuttal állategészségügyünk rendezett voltát is elismerte, — a földművelésügyi miniszter tájékozódván azon körülményekről, melyek szarvasmarháinknak — az alábbiak szerint — méltó alakban való bemutatását nehezítik, Lukács Béla kormánybiztosal kénytelen volt tudatni, hogy figyelemmel az idő előrehaladottságára, valamint azon körülményre, hogy az állatok Budapesten 10 napi megfigyelés alá vonatnának, a Budapestre és innen Párisba való szállítással együtt 3 héten át rendszeresen nem volnának gonddozhatók és végül a június hó 7-én megnyíló kiállításig nem volnának oly állapotba hozhatók, amint azt tenyésztőink érdekei s a kiállításra fordítandó nagy anyagi áldozat megkövetelné: a szarvasmarha-kiállításnak Párisban leendő bemutatását elejtette.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, március 26.

Értéktőzsde.

Kötöttett	Kezdődött	1/2 1 órakor zárlat
	forint	forint
Buza áprilisra	7.67	7.47—7.48
Buza októberre	7.86	635.—636
Buza áprilisra	6.39	490.—391
Zab áprilisra	5.—	528.—529
Tengeri májusra		
1900.	5.27	536 — 538
Repeze szept.-re	12.60	13.65 — 13.50

A határidő-üzlet.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	742 kor 20 fill.
Magyar hitelrészvény	431 „ 40 „
Osztrák-magyar államvasuti részvény	223 „ 40 „

Déli zárlat.

Osztrák hitelrészvény	754.— kor. 80 fill.
Magyar	751.— „ 50 „
Osztrák-magyar államvasuti részv.	643.— „ 50 „

Délutáni zárlat 4 órakor.

Buza tavaszra	2.34—5.43
„ őszre	7.42—3.46
Rozs tavaszra	4.42—6.66
„ őszre	5.43—4.56
Zab tavaszra	4.44—4.32
Tengeri májusra	4.44—4.45
Repeze aug.—szept.-re	12.44—22.44

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, március 26.

Piaci árak 50 kg.-ként koronákban:	
Buza minőség 77	6.75—6.90
„ „ 78	6.90—7.15
„ „ 79	7.10—7.20
„ „ 80	7.15—7.30
Rozs „ 71/73	5.60—5.70
Árpa	5.25—5.30
„ (jobb)	5.20—5.40
Zab	4.70—4.85
„ prima	5.00—5.20
Tengeri	5.—5.05
Köles	5.80—6.—
Napraforgó mag	4.50—4.60
Bükköny	7.20—7.50
Lóhere	65.—70.—
Luczerna	40.—42.—
Pogácsa napraforgó	4.70—4.20
„ tökmag	5.10—5.50
Bab (fehér)	6.20—6.80

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Írta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.) 13.

VI. A „Kékszakkallu herceg” szobája.

Smithnét folyton emésztette a kíváncsiság; nagyon szerette volna megtudni, hogy mi lehet abban a nagy utazó ládában.

Hatalmas, nagy szürke alkotmány volt ez a láda; olyan, minőt az amerikai nők szoktak, cseces ruhákkal megrakottan, utra vinni. A név: Mrs. Fleming, nagy, szögletes betűkkel volt rajta kifestve. Nagyon szilárdan volt elkészítve fából és kétfelől ellátva tömör fogókkal, melyek előre megfosztották minden fogástól a hordárokat, kik tudvalevőleg úgy szeretik a máihát czipelni, hogy minden fenekestül felfordul benne. Mrs. Fleming, úgy látszik, jól kiismerte a vasuti szolgák szokásait és olyan ládával látta el magát, melyet csak a maga rendes vízszintes helyzetében lehet szállítani. A pántok rézből voltak rajta s a sarkak is rézlemezekkel voltak beborítva. Hanem mind e szilárdság és érték dacára egy lyuk volt a láda oldalán. Mrs. Fleming nagyon bosszankodott, mikor Smith megmutatta neki és azt mondta, hogy bizonyosan az uton esett ez a sérülés rajta.

Smith mindjárt ajánlott egy helybeli ácsot, a ki takaros, alig észrevehető foltot

tud rátenni, de Mrs. Fleming nem találta sietősnek a dolgot és azt mondta, hogy a mennyiben sok dolgot adna mindent kiszedni belőle, hogy a mesterember hozzáférhessen: inkább hadd maradjon egyelőre úgy, a mint van.

A mint láttuk, Smith és a kocsi a ládát otthagyták a küszöbnél, a Mrs. Fleming kizárta és egyéb uti kellékeit az ágy végéhez állították. Mégis mikor Smith másnap reggel lejött, a ládát már nem találta, a hova tették, hanem a Mrs. Fleming hálószobájában, az ajtóval szemben levő fal mellett.

— Hogy birta elmozdítani, asszonyom? — kérdezte meglepetve. — Hisz oly nehéz, nem is bírom felfogni, hogy volt annyi ereje.

— Kiszedtem belőle a ruhanémük egy részét és áthuztam a küszöbön, — magyarázta Mrs. Fleming.

— És nem volt nehéz a küszöbön áthuzni?

— De bizony az volt!

— El is hiszem; mert még két embernek is dolgot ad egy ilyen ládát czipelni.

— Hát csak bevonszoltam valahogy; — fejezte Mrs. Fleming, ki az egész beszélgetés alatt háttal az ablak felé fordulva állott. A kívülről beözönlő világosság arany kerettel övezte körül fejét, míg arca árnyékban maradt; csak szemei világlottak ki belőle ragyogva.

— Csak tudtam volna, hogy szobájába kívánja vitetni, asszonyom, — szólott Smith némi szünet után — mi bevittük volna szívesen.

— Hiszen tudom; de nem jutott eszembe, csak mikor már késő volt. Azt hiszem, önök már lefeküdtek, mikor én hozzá fogtam a ruhák kiszedéséhez; de oly hűvösnek találtam a levegőt a folyosón, hogy hogy csak összenyaláboltam egy csomót, a mennyi épen elég lehetett, hogy a ládát ki tudjam a helyéből mozditani és aztán áthuztam a küszöbön és már most itt van.

— Én attól tartottam volna asszonyom, hogy valami rándulást kap a megerősítéstől.

— Ah, nem gondolnám; — felelt a hölgy.

— De milyen csöndben történt az egész, hogy mi semmit sem hallottunk belőle.

— Vigyáztam, hogy oly zajtalanul végezzem, a mint csak lehetett, — mondta rá Mrs. Fleming.

Smith elbeszélte nevének a dolgot és hozzátette, hogy ez újabb jele lakójuk kiméletességének.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1900. évi március hó 27-én,

Parasztbecsület.

Opera 2 felvonásban.

Ezt megelőzi:

A miniszter előszobájában.

Dramolette 1 felvonásban.

Színhazi műsor.

Szerdán, márcz. 28-án bérlet 148. szám „A” *Hunyadi László*, nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerette: Erkel Ferencz.

Csütörtökön, márcz. 29-én bérlet 149. szám „B” ujdonsagul először: *Napoleon öcsém*. Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták: Rákosi Viktor és dr. Guthi Soma.

Pénteken, márcz. 30-án bérlet 150. szám „C” másodsor: *Napoleon öcsém*

Szombaton, márcz. 31-én bérlet 151. szám „A” harmadsor: *Napoleon öcsém*

Vasárnap, ápril 1-én két előadás: délután 3 órakor félhelyárral: *A cornevillei harangok*. Nagy operette 3 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszünetben. Loosarekné N. Gizella bucsufelleptéül: *Telen*. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta: ifj. Bokor József.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

2675
1900.**Árverési hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a debreczeni I. sz. tjkvben 7354 h. r. sz. a. fölvetett és a Vay-féle ház után kiosztott 15 hold 1395 négyszögöl ondódi föld közgyűlési határozat értelmében nyilvános árverésen eladatni fog.

Az árverés határidejéül **1900. év április hó 18. napjának délelőtt 9 órája** a városháza nagy tanácstermébe tüzetelt ki.

Az árverési feltételek a számvevősnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben bánatpénzül az árverelőbizottság kezéhez letenni.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1900. márczius 12-én tartott üléséből.

A városi tanács.**Szőlővessző-eladás.**

A méltóságos **gr. Degenfeld József** és **dr. Balkányi Miklós** urak tulajdonát képező

Erzsébet szőlő-telepen

az alább jegyzékelt kiváló minőségű, tökéletesen **fajtiszta szőlővesszők** tavaszi szállításra **eladók.**

I. Gyökeres:

Olasz rizling 86000 drb.
Kadarka 50000 "

II. Sima:

Olasz rizling 150000 drb.
Kövi dinka 90000 "
Opportó 20000 "
Nagyburgundi 50000 "
Kadarka 80000 "
Fehér chasselas 20000 "
Zöld silváni 10000 "

Bővebb felvilágosítást nyújt

az Erzsébet szőlő-telep
kezelősége.

Iroda: Debreczenben, Kossuth-utca 32. sz.

**Naplók,
Főkönyvek,
Pénztárkönyvek,
Folyószámlakönyvek,
Lejárató könyvek,
Előjegyzési könyvek,
Bevásárlási könyvek**

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírosból

legelőbb beszerzési forrása

a Csokonai-papírkereskedés
Kossuth-utca 13.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRE és TÁRSAI
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. sz.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, disz bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartunk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napívek, lejárató jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződés, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, disz táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL
KIÁLLITVA,
MINDAMELLETT
MÁS
KEZDETLÉGES
KIVITELNÉL
OLCSÓBB ÁRON.

Nyon atott a „Csokonai“ nyomdában, Debreczenben.